SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 339
van **CATHY COUDYSER**
datum: 23 mei 2022

---

aan **JAN JAMBON**
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Culturele topevenementen - Resultaten haalbaarheidsonderzoek tentoonstelling Ensor

In zijn beleidsnota haalt de minister aan dat internationale topevenementen voor de cultuursector een hefboomfunctie kunnen vervullen. De voorbije jaren werd binnen het samenwerkingsverband Event Flanders een breed gedragen, doordachte en scherpe visie op het culturele evenementenbeleid ontwikkeld met gekoppeld hieraan een implementatiestrategie op (middel)lange termijn.

Eerder verduidelijkte de minister dat het aansturingscomité van Event Flanders in juni 2019 de hoofdlijnen heeft vastgelegd voor het culturele topevenementenbeleid, zijnde a) Vlaanderen wil toewerken naar een Vlaams toptentoonstellingsbeleid; b) Vlaanderen wil een groeitraject uitstippelen naar een hedendaags kunstenfestival of hedendaagse kunstenfestivals met internationale referentiewaarde; c) Vlaanderen zal de mogelijkheden onderzoeken om culturele evenementen als onderdeel of hefboom voor bovenlokale ontwikkeling in te zetten; d)Vlaanderen bekijkt de opportuniteiten van evenementen die worden bepaald door de internationale kalender.

In februari 2020 specifieerde de minister dat Event Flanders met betrekking tot de lijn van toptentoonstellingen voor drie concrete pistes voor tentoonstellingen die nog deze legislatuur zouden plaatsvinden haalbaarheidsonderzoeken aan het voeren is. Het betreft een tentoonstelling rond Dieric Bouts in M Leuven dat in 2023 moet plaatsvinden, een topstukkententoonstelling in het Museum aan de Stroom (MAS) in 2023-2024 en het Ensorjaar naar aanleiding van het 75 jaar geleden overlijden van de schilder James Ensor in 2024. De haalbaarheidsonderzoeken hebben tot doel de ambities en doelstellingen van de partners te vertalen naar een projectvoorstel met inbegrip van volgende elementen: prijs, return en legacy voor de sector.

Op 24 maart 2022 gaf de minister in zijn antwoord op een mondelinge vraag (nr. 2152) van collega D'Hose aan dat een haalbaarheidsonderzoek voor de toptentoonstellingen rond Dieric Bouts en James Ensor zou voorliggen tijdens de eerstvolgende vergadering van het aansturingscomité van Event Flanders op 20 april 2022.

1. Welke conclusies liggen er in het haalbaarheidsrapport precies vervat omtrent het voornemen van Vlaanderen om in 2024 een toptentoonstelling rond James Ensor in Oostende te organiseren? Kan de minister het projectvoorstel meer in detail toelichten? Welke ambities en doelstellingen liggen daarin precies vervat?
2. Welke beslissing heeft het aansturingscomité van 20 april 2022 precies genomen over de organisatie van dat culturele topevenement?
3. Kan de minister meer duidelijkheid scheppen over alle betrokken partners bij dat specifieke topevenement?

Vlaams Parlement

4. Is al een concrete periode vastgelegd tijdens wanneer de tentoonstelling te bezichtigen is? Welke voorbereidingen zijn nu al getroffen voor de tentoonstelling?

JAN JAMBON
MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD
op vraag nr. 339 van 23 mei 2022
van **CATHY COUDYSER**

---

1. Op het aansturingscomité EventFlanders van 20 april werd effectief het haalbaarheidsonderzoek gepresenteerd over de plannen voor een Ensorjaar in 2024. In dat jaar slaan de steden Antwerpen en Oostende de handen in elkaar voor wat het grootste en meest ambitieuze tentoonstellingsproject beloofd te worden van deze legislatuur. Het Ensorjaar zal niet minder dan 10 tentoonstellingen brengen, elk met een specifieke insteek/focus. Daarnaast worden crossovers gelegd met hedendaagse kunstdisciplines en is er ruimte voor de uitbouw en bekendmaking van de kennis rond de materiaal-technische aspecten van Ensors creatieve processen (Ensor Research project). Het gedetailleerde tentoonstellingsprogramma gaat als bijlage (cf. Bijlage 1).

   Het Ensorjaar heeft absoluut de ambitie om internationaal weerklank te krijgen, wat zich zowel vertaalt in bezoekerscijfers als internationale exposure. Het Ensorjaar zal worden uitgespeeld als belangrijk kapstok voor de verdere positionering van Vlaanderen als erfgoedbestemming. In die zin moet het Ensorjaar de heropleving van het internationaal (verblijfs)toerisme versterken en versnellen. In totaal wordt gemikt op 825.000 bezoekers voor het volledige Ensorjaar, en een economische impact van € 17 Mio.

   Ook voor de betrokken steden bevat het Ensorjaar ambitieuze doelstellingen. Zo wordt Oostende gepositioneerd/bevestigd als Ensorstad en wordt het blijvende internationale belang van de Vlaamse meester James Ensor als schilder en vernieuwer beklemtoond, ook door verhoogde aanwezigheid in het stadsbeeld. Ensor 2024 heeft de ambitie een duidelijk zichtbaar stadsproject te worden door synergiën tussen Toerisme Oostende, Dienst Cultuur en sterke lokale partners (galerijen, De Grote Post, kunstenorganisaties …). Oostende kan zich op de kaart zetten als locatie voor grote internationale tentoonstellingen (ook buiten de klassieke topmaanden voor de kust), in casu rond 'De Meesters van de Zee'. Wat Antwerpen betreft wil het jaar het KMSKA positioneren als museum met de grootste (en belangrijkste) Ensorcollectie ter wereld, en het Ensor-expertisecentrum verder uitbouwen en bekendheid geven. Het wil daarnaast de rol van Antwerpen als museumstad internationaal uitdragen alsook als innovatieve cultuurstad positioneren met een programma waarin schone kunsten en toegepaste kunsten vanuit verrassende invalshoeken het oeuvre van een kunstenaar belichten.

   Het haalbaarheidsonderzoek onderschrijft uitvoerig het economisch en maatschappelijk potentieel van het project alsook de kansen die zich voordoen op het vlak van het versterken van de reputatie en het imago. In het onderzoek wordt daarnaast de noodzaak beklemtoond van een overkoepelende benadering op het niveau van de Vlaamse Overheid. Het gaat daarbij zowel over de ondersteuning van het project (één overkoepelend dossier i.p.v. tien afzonderlijke subsidieaanvragen) als de opvolging vanuit EventFlanders.

2. Het aansturingscomité EventFlanders besliste het Ensorjaar te kwalificeren als een topevenement en als dusdanig voor te dragen aan de Vlaamse Regering ter ondersteuning (voor het zomerreces). De gevraagde ondersteuning bedraagt € 4,5 Mio vanuit de projectmiddelen EvenFlanders, Toerisme Vlaanderen en het Departement

CJM. EventFlanders zou gelast worden met de coördinatie van de voorbereidingen en opvolging van het project.

3. Naast de museale partners zoals beschreven in het antwoord op vraag 1, zijn ook de steden Antwerpen en Oostende partner in het project. In Oostende wordt het Ensorjaar bovendien open getrokken naar een stadsfestival met een sterke lokale verankering in de stad en een participatieve en co-creatieve aanpak bij de invulling van het stadsfestival. Hiervoor zal de stad Oostende samenwerken met verschillende culturele, educatieve en private partners in de stad.

4. Het programma is sequentieel opgebouwd met de programmatie in Oostende geconcentreerd in voorjaar 2024. In het najaar verhuist de focus naar Antwerpen (zie detail Tentoonstellingsprogramma in bijlage 1). De voorbereidingen lopen uiteraard al een tijd en resulteerden in voorliggend projectvoorstel. Na de beslissing van de VR zal het projectvoorstel verder geconcretiseerd worden. Naar analogie met de andere projecten van EventFlanders zal een stuurgroep worden opgericht met alle stakeholders, die belast wordt met de overkoepelende coördinatie en opvolging van het project.

BIJLAGE

Tentoonstellingsprogramma